

Factsheet 2024-2

Українські біженці в Нідерландах

Репрезентативні дані щодо їх добробуту та здобуття позиції

В. Б. ван Енк, С. М. Негаш, К. Д. Оттен, В. М. Барсегян, С. М. Нойон, М. Маліепард та Д. Сханс

Що таке ЛДКУБ (LOCOV)?

Від початку війни в Україні більш ніж 100.000 українських біженців було зареєстровано в Нідерландах. Проєкт ЛДКУБ (Лонгїтюдне дослідження когорти українських біженців — LOCOV) є першим загальнонаціональним систематичним панельним дослідженням серед цієї групи. Проєкт має на меті отримати більше інформації про (а) набуття соціальних позицій українськими біженцями в перші роки після прибуття до Нідерландів, (б) чим це набуття відрізняється від інших груп біженців, і (в) фактори, які перешкоджають або сприяють набуттю позицій. У межах проєкту буде опубліковано кілька досліджень, заснованих як на даних панельного дослідження, так і на даних реєстру та якісних дослідженнях, щоб зрозуміти краще рівень добробуту українських біженців в Нідерландах. ЛДКУБ (LOCOV) є співпрацею *Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC)* з *Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR)*, *Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)* та *Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)*. Раніше під егідою ЛДКУБ (LOCOV) було опубліковано літературне дослідження, в якому були зібрані воєдино результати різних досліджень, проведених серед українських біженців в Нідерландах.

Вступ

З початку війни в Україні в лютому 2022 року понад вісім мільйонів українців виїхали за кордон. Це найбільша кількість європейських біженців з часів Другої світової війни. Певна частина з них (понад 100.000) зареєстровані в Нідерландах відповідно до Директиви про тимчасовий захист. На практиці це означає, що вони (принаймні на цей момент) не зобов'язані подавати клопотання про надання притулку в Нідерландах і не зобов'язані інтегруватися. Більш того, їм також надано право влаштуватися на роботу. Для найефективнішого виконання своїх обов'язків щодо захисту, уряду Нідерландів необхідна інформація про спільноту українських біженців у Нідерландах. Таким чином, можна розробити та впровадити ефективну короткострокову та довгострокову політику. Лонгїтюдне дослідження когорти українських біженців — ЛДКУБ (LOCOV) має

на меті відстежувати, як українські біженці проживають в Нідерландах: чи означає право на працю також те, що вони мають вільний доступ до ринку праці, чи бачать вони своє майбутнє в Нідерландах, перед якими труднощами постають у своєму житті тут, і т. ін. Відмінність цього дослідження від інших, вже проведених серед цієї групи полягає в тому, що вперше була використана репрезентативна вибірка. Це означає, що результати можуть бути узагальнені для всієї групи українців у Нідерландах. Цей інформаційний бюлетень дає загальне уявлення про те, як йдуть справи в українців в Нідерландах, зокрема, щодо рівня освіти, доступу до ринку праці, вивчення мови, потреб у допомозі, відчуття себе в Нідерландах як вдома і намірів залишитися. Пізніше цього року буде опублікований більш повний описовий звіт, який також охопить інші аспекти життя українських біженців у Нідерландах.

Зобр. 1. Найвищий рівень здобутої освіти в Україні (n = 3.460)

Рівень здобутої освіти

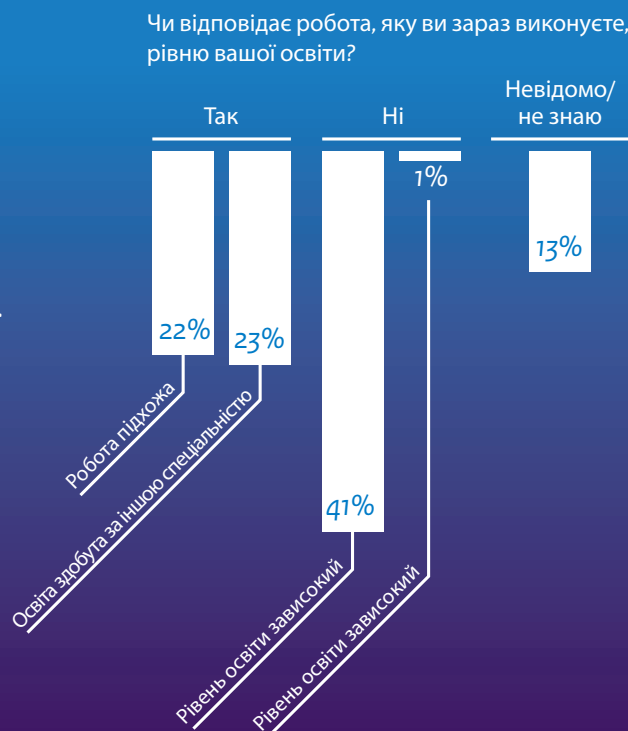
На зобр. 1 показано, що українці загалом високоосвічені: половина українців у Нідерландах мають вищу освіту. Загалом 16% навчалися на бакалаврській програмі, 22% — на спеціалізованій програмі (подібній до магістерської), 12% — на магістерській програмі та 1% мали науковий рівень вищої освіти. Частка високоосвічених людей є вищою, ніж серед інших груп біженців у Нідерландах. На зобр. 1 також показано, що існує значна група, для якої фахова передвища освіта (18%) та вища професійно-технічна освіта (10%) є найвищим рівнем освіти, яку вони здобули. Середня школа є найбільш відвідуваним навчальним закладом для 16% населення. Серед них є діти до 15 років, які навчалися в школі, коли почалася війна в Україні. 84% зі спільноти мають диплом про вищу освіту. 3% не навчались в Україні, з яких частина навчались в інших країнах, окрім України та Нідерландів.

Відповідність між рівнем освіти та посадою

Трохи більше ніж половина українських біженців у Нідерландах мають роботу (57%). Крім того, невелика група (3%) є самозайнятими. Групу працевлаштованих українців запитали, чи відповідає робота, яку вони виконують, їхньому рівню освіти. Їх відповіді показані на зобр. 2. Ми бачимо,

що трохи більше ніж 40% мають надмірну кваліфікацію для своєї роботи. Майже чверть (23%), хоча робота відповідає рівню їхньої освіти, навчалися за іншою спеціальністю. А для 22% робота дійсно відповідає освіті. Працевлаштування вище освітнього рівня майже не зустрічається. Невелика частка респондентів не знає, чи відповідає робота їхньому рівню освіти.

Зобр. 2. Відповідність рівня освіти та поточної зайнятості українських біженців (n = 1.939)

Зобр. 3. Причини відсутності оплачуваної роботи в українських біженців (n = 1.432)

Причини відсутності оплачуваної роботи

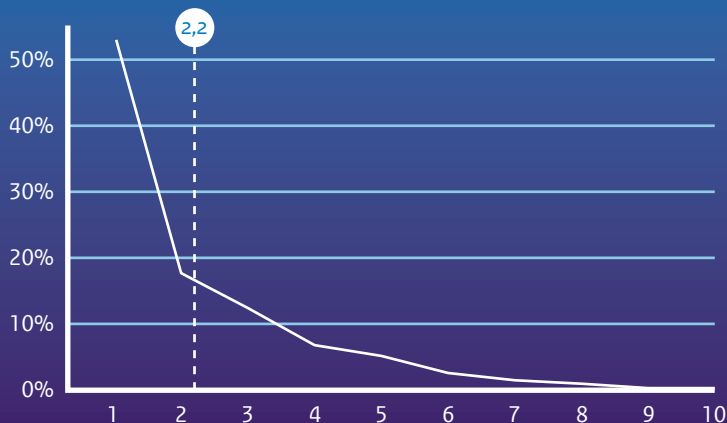
Українських біженців, які не мають оплачуваної роботи, запитали, чому вони не працевлаштовані. Їх відповіді показані на зобр. 3. Найпоширеніша причина — недостатній рівень володіння нідерландською мовою. Майже 60% безробітних українців вважають це важливим, а понад 20% — менш важливим. Серед інших поширених причин — відсутність відповідних вакансій, відсутність людей, які можуть допомогти знайти роботу і поганий стан здоров'я. Остання причина найпоширеніша серед осіб віком старше 65 років. З них понад 60% називають стан

здоров'я основною причиною відсутності оплачуваної роботи.

Нідерландська мова

Українські біженці зустрічаються з труднощами при вивченні нідерландської мови. Зобр.4 показує оцінки, які вони поставили б собі за володіння нідерландською мовою. В середньому вони ставлять собі оцінку 2,2 за шкалою від 1 до 10. Насправді більшість (53%), котрі поставили собі оцінку в 1 бал зазначають, що вони взагалі не володіють мовою. Понад чотири п'ятих українців оцінюють свій рівень володіння мовою щонайбільше на

Зобр. 4. Рівень знань нідерландської мови за оцінками самих українських біженців (n = 3.460)

3 бали. Частка тих, хто оцінює свої знання нідерландської мови на 6 балів і вище, дуже обмежена — 5%.

В Нідерландах як вдома

Українських біженців у Нідерландах запитали, чи відчують вони себе тут як вдома. Їх відповіді показані на зобр. 5. Більшість українців відчують себе тут як вдома (46%) або кажуть, що іноді відчують себе тут як вдома, а іноді ні (44%). Лише невелика частка українців у Нідерландах (8%) не відчують себе тут як вдома.

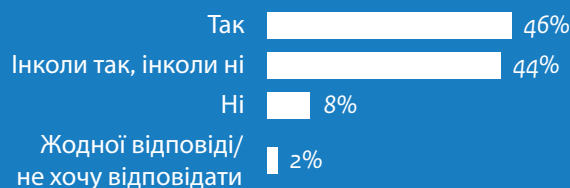
Потреба в допомозі

У повсякденному житті в Нідерландах українські біженці можуть зіткнутися з багатьма проблемами. Зобр. 6 вказує на співвідношення опитаних та можливі проблеми, у вирішенні яких їм потрібна допомога. Виділяється одна категорія: 43% вказують, що їм потрібна допомога у вивченні нідерландської мови. З певним відривом за цією категорією слідують три наступні. Трохи менше ніж 30% вказали, що потребують допомоги у пошуку роботи, доступу до медичних послуг та/або пошуком житла. Близько п'ятої частини респондентів також потребують фінансової допомоги та допомоги у пошуку підходящого навчання. Варто зазначити, що є також група, яка вказує, що не потребує допомоги взагалі: це стосується 19% українських біженців.

Наміри залишитися

Більшість українців у Нідерландах бачать тут своє майбутнє, принаймні в короткостроковій перспективі. Зобр. 7 показує наміри щодо місця проживання на найближчі 24 місяці. Більшість українських біженців планують залишитися в Нідерландах протягом наступних 24 місяців (72%). Лише незначна меншість (2%) точно планують виїхати з Нідерландів у найближчі 24 місяці. Серед українців, які планують залишитися в Нідерландах протягом наступних 24 місяців,

Зобр. 5. Чи почуваються українські біженці в Нідерландах як вдома? (n = 3.460)

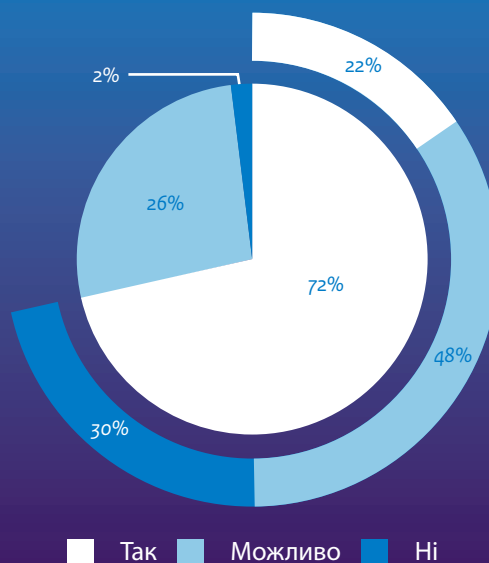

Зобр. 6. З чим потребують допомоги українські біженці? (n = 3.460)

Зобр. 7. Наміри щодо місця проживання українських біженців (n = 3.460)

- Чи плануєте ви залишитися в Нідерландах протягом наступних 24 місяців?
- Якщо так, то чи хочете ви повернутися в Україну, коли умови знову стануть безпечнішими?

22% точно повернулися б назад, якби в Україні знову стало безпечно. Більшість вагаються і кажуть, що можуть повернутися, якщо це буде безпечно (48%), а близько 30% кажуть, що не мають наміру повертатися, навіть якщо умови будуть безпечними.

Висновок

Перші репрезентативні дані про українських біженців у Нідерландах показують загальну ситуацію людей, які намагаються стати на ноги в новій країні. Загалом вони почуваються в Нідерландах як вдома, і більшість планує залишитися, принаймні в короткостроковій перспективі. Основною проблемою, що перешкоджає повноцінній інтеграції до нідерландського суспільства є недостатній рівень володіння нідерландською мовою серед цієї групи. Переважна більшість ставить собі незадовільну оцінку за знання нідерландської мови, і приблизно половина зазначає, що взагалі не володіє нею. Це також найчастіше згадувана проблема, з якою українські біженці в Нідерландах потребують

допомоги, а також найпопулярніша причина відсутності працевлаштування. Українські біженці в середньому більш освічені, ніж інші групи біженців у Нідерландах. Серед працюючої частини групи, що становить трохи більше ніж половина, багато хто зазначає, що їхня робота не відповідає їх освіті. Чи пов'язано це також з їхнім знанням нідерландської мови, можна буде додатково дослідити в майбутніх дослідженнях в рамках проєкту ЛДКУБ (LOCOV). Цілком ймовірно, що недостатній рівень володіння нідерландською мовою також є перешкодою для інших аспектів інтеграції, таких як встановлення соціальних контактів з нідерландцями. Оскільки до українських біженців не висуваються вимоги щодо інтеграції, слід очікувати, що ця проблема не вирішиться сама собою. Є потреба в політиці, що допоможе українцям здобути повноцінну позицію в нідерландському суспільстві.

Методологічне обґрунтування

Цей інформаційний бюлетень ґрунтується на даних, отриманих в результаті масштабного репрезентативного опитування, проведеного в рамках проєкту Лонгitudного дослідження когорти українських біженців — ЛДКУБ (LOCOV). ЛДКУБ (LOCOV) є співпрацею *Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC)* з *Erasmus Universiteit Rotterdam (EUR)*, *Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu (RIVM)* та *Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS)*. ЛДКУБ (LOCOV) фінансується Міністерством соціальних справ і зайнятості та Міністерством юстиції і безпеки.

Опитування проводилося з 23 жовтня 2023 року по 25 лютого 2024 року. Цільова група складається з осіб українського походження віком від 15 років, які оселилися в Нідерландах у період з 24 лютого 2022 року по 1 липня 2023 року. Особи з цієї групи були відібрані методом простої випадкової вибірки для участі в опитуванні. Загальна вибірка складалася з 6.000 осіб. Загалом 3460 респондентів повністю заповнили опитування, що дозволило отримати зворотний зв'язок в розмірі 58%. З респондентів 76% пройшли опитування CAWI (комп'ютерне вебопитування) і 24% CAPI (комп'ютерне особисте опитування). Анкету можна було заповнити українською, російською та нідерландською мовами. Відсотки, представлені в інформаційному бюлетені, були скориговані за допомогою моделі додаткового порівняння. Подальші пояснення щодо методології моделі порівняння та всебічний аналіз опитування будуть опубліковані восени 2024 року.

Анотації: Ван Енк, Б., Негаш, С. М., Оттен, К. Д., Барсеґян, В. М., Нойон, С. М., Маліепард, М. та Сханс, Д. (2024). Українські біженці в Нідерландах. Репрезентативні дані щодо їх добробуту та здобуття позиції (Factsheet 2024-2). WODC.

Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC) є інститутом знань у галузі верховенства права. *Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum* проводить власні незалежні наукові дослідження або доручає їх проведення визнаним інститутам та університетам для підтримки політики та імплементації.

Ця брошура містить короткі звіти про дослідження, проведені Центром наукових досліджень та обробки даних або на його замовлення. Згадування в брошурі не означає, що її зміст відображає позицію Міністра юстиції та безпеки. Всі звіти від *Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum* можна безкоштовно завантажити за посиланням: **Репозитарій WODC**

Для більш детальної інформації: **www.wodc.nl**

Het Wetenschappelijk Onderzoek- en Datacentrum (WODC) is het kennisinstituut voor de rechtsstaat. Het WODC doet zelf onafhankelijk wetenschappelijk onderzoek of laat dit doen door erkende instituten en universiteiten, ter ondersteuning van beleid en uitvoering.

Deze reeks omvat korte verslagen van onderzoek dat door of in opdracht van het WODC is verricht. Opname in de reeks betekent niet dat de inhoud het standpunt van de Minister van Justitie en Veiligheid weergeeft. Alle rapporten van het WODC zijn gratis te downloaden van [WODC Repository](#).

Voor meer informatie: www.wodc.nl